

Založniki o nezakonitem fotokopiranju po šolah

Avtorji brez odškodnin

V odboru za učbenike pričakujejo, da bo država plačevala minimalna nadomestila – Ministrstvo za šolstvo: Nekateri bi radi služili na račun učencev

LJUBLJANA – Vse evropske države razen Slovaške in Slovenije imajo s pogodbami urejeno področje fotokopiranja leposlovja v šolah, ugotavljajo na odboru za učbenike pri GZS. Na ministrstvu za šolstvo so na pobudo Slovenske avtorske in založniške organizacije za pravice reproduciranja (SAZOR) pred dvema letoma ustanovili delovno skupino, ki bi pripravila pravilnik o fotokopiranju, a se ne sestaja, je na včerajšnji tiskovni konferenci opozoril predsednik odbora za učbenike dr. Miha Kovač.

Slovenska zakonodaja o zaščiti avtorskih pravic fotokopiranje omejuje, razen če se založniki in avtorji z uporabniki ne dogovorijo o pogojih in odškodninah. Podrobnosti iz svojega predloga pred za-

četkom pogajanj v odboru nočejo razkrivati, toda ocene na podlagi modela iz primerljivih držav privedejo do zneska približno 400.000 evrov na leto, saj so odškodnine bolj simbolične (od dva do pet evrov na učenca).

Problem nelegalnega fotokopiranja je širši, založniki pa bi radi to vprašanje urediti najprej v šolah, kjer se to najpogosteje dogaja. To je potrdila tudi Valiconova raziskava za založbo Rokus Klett, ki je pokazala, da skoraj tri četrtine učiteljev pripravlja fotokopije nekajkrat na mesec, dve tretjini staršev pa naveda, da imajo njihovi otroci v zvezkih nalepljene fotokopije tudi iz učbenikov in delovnih zvezkov.

»Nismo proti fotokopiranju v šolah, saj ta gradiva zvišujejo kakovostno raven izobraževanja, toda zadnja leta se je fotokopiranje neobvladljivo razširilo tudi zaradi ukrepov ministrstva, ki ne dovoljujejo zamenjevanja učbenikov v skladih,« je povedal Miha Kovač.

Predsednik svetovne organizacije, ki pokriva to področje, IFRRO (International Federation of Re-

production Rights Organizations) Olav Stokkmo, ki se te dni mudi v Sloveniji, je pojasnil, da je ureditev tega odnosa pomembna za razvoj učbeniškega založništva, kar je tudi v nacionalnem interesu. Možna sta dva modela, ali pogodba med združenjem šol in državo (če je šolstvo večinoma javno) ali med državo in posameznimi šolami.

Na ministrstvu očitke zavračajo. Postopek fotokopiranja učnih gradiv je po njihovem mnenju na šolah jasen, so zapisali v odzivu. Z okrožnico iz maja 2007 so ravnatelje opozorili, da po zakonu o avtorskih in sorodnih pravicah razmnoževanje varovanega dela ni dovoljeno razen v določenih primerih. Šola je javna ustanova, zato lahko za svoje lastne potrebe prosto fotokopira posamezne dele ali odlomke učnega gradiva, vendar največ v treh izvodih in z lastnega primerka tiskanega gradiva. Zatrjujejo tudi, da se delovna skupina sestaja, vendar še ni našla za državo sprejemljive rešitve, »saj se tudi tu kaže namera nekaterih vpletenih, da bi radi služili na račun učencev«.

NEVENKA ŽOLNIR

Kazni ne plačuje nihče

Za kršenje zakona o avtorskih pravicah pri fotokopiranju je za pravno osebo (zavod) zagrožena kazen najmanj 1669 evrov in po 333 evrov za odgovorno osebo (ravnatelja) in posameznika. Miha Kovač je dejal, da so avtorske pravice pri fotokopiranju nedvomno pogosto kršene, kazni pa se ne plačujejo. Založniki do zdaj na tem področju niso hoteli zaostrovati nadzora, zato tržni inšpektorji po šolah ne hodijo.